

Protokoll

Mellomkirkelig råd (MKR)

5.-6. september 2019

Kirkens hus, Oslo

Til stede:

Kristine Sandmæl (leder), Jacob Breda Antonsen (LVF-representant) (til stede under sakene 11, 12 (KEK), (LVF), (KV), 15, 16, 17, 18), Marianne H. Brekken (KV-representant), Kjetil Drangsholt, Marianne Kjøllesdal Dyrud, Kristin Graff-Kallevåg (TN-leder) (til stede under sakene 12 (KEK), 15, 16, 22), Harald Hauge, Kai Krogh, Arne Jon Myskja, Maja Andresen Osberg, Kjell Nordstokke, Lisa Sivertsen (KNs representant) (til stede under sakene 11, 15 og 22), Atle Sommerfeldt (BMs representant), Ingjerd Breian Hedberg og Andreas Henriksen Aarflot (KEK-representant) (til stede under sakene 12 (KEK, Porvoo, NKR), 13, 14, 19 (deler av), 20, 21, 22).

Forfall:

Nora Sætre Baartvedt, Maren Elgsaas Jenssen, Leif Tore Michelsen (KISP-leder)

Til stede fra sekretariatet:

Berit Hagen Agøy (generalsekretær), Guro Almås, Liv Janne Dehlin, Knut Hallen, Steinar Ims, Frøydis Indgjerdingen og Sven Thore Kloster

Gjest:

Knut Refsdal fra Metodistkirken

Den 6. september deltok MKRs medlemmer på Religions- og politikkfestival på MF vitenskapelig høyskole.

Saksliste

- Sak MKR 11/19: Protokoller
- Sak MKR 12/19: Nytt fra den verdensvide kirke
- Sak MKR 13/19: Orienteringssaker
- Sak MKR 14/19: Referatsaker
- Sak MKR 15/19: Plan for pastoral- og solidaritetsbesøk
- Sak MKR 16/19: Høring – forslag til regler for Mellomkirkelig råd
- Sak MKR 17/19: Kristne migranter (KM 2020)
- Sak MKR 18/19: Etablering og videreutvikling av kirkelige dialogsentre
- Sak MKR 19/19: Kirkenes verdensråds kommende generalforsamling og prosessen rundt oppnevning av delegasjon fra Den norske kirke
- Sak MKR 20/19: Supplering av medlem fra Den norske kirke til Nådens fellesskap 2019-2020
- Sak MKR 21/19: Supplering av medlem fra Den norske kirke til Kontaktgruppen med Human-Etisk Forbund 2019-21
- Sak MKR 22/19: Eventuelle uttalelser

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 5.-6. mars 2018

Vedtak:

Protokollen ble godkjent.

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg 28. mai 2019

Vedtak:

Protokollen tas til etterretning.

MKR 12/19   Nytt fra den verdensvide kirke

Norges Kristne Råd (NKR)

MKR's behandling:

Det ble gitt orienteringer fra årsmøtet og sist styremøte. Det ble påpekt at neste årsmøte i NKR ikke bør legges så tett opp til KM.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar protokoll fra årsmøte i Norges Kristne Råd 20.-21. mars 2019 og protokoll fra styremøte i Norges Kristne Råd 29. mai 2019 til orientering.

Kirkenes verdensråd (KV)

MKR's behandling:

Det ble blant annet orientert om prosessene knyttet til valg av ny generalsekretær og forberedelser til neste generalforsamling.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar saken til orientering.

Det lutherske verdensforbund (LVF)

MKR's behandling:

Det ble orientert om det siste rådsmøtet. I tillegg ble Jacob Breda Antonsen ønsket velkommen til MKR som ny og ekstra rådsmøtorepresentant fra Den norske kirke i LVF.

Vedtak:

Saken og rapport fra rådsmøte i LVF 13.-18. juni 2019 tas til orientering.

Konferansen av europeiske kirker (KEK)

MKR's behandling:

Det ble orientert om det siste styremøtet i KEK og om arbeidet med å implementere den nye strategien og ansette ny generalsekretær.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar saken og rapport fra styremøte i KEK 15.-18. mai 2019 til orientering.

Porvoo

MKR's behandling:

Det ble orientert om Church Leaders' Consultation i Porto i oktober 2019.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar saken til orientering.

MKR 13/19 Orienteringssaker

---

1. Artikkel i Kirke og Kultur: «Indias glemte ansikter»
2. Årsrapport 2018 for Den norske kirke
3. Representantskapsmøte i KN 27. mai 2019
4. Klimaoppdatering, Felles opprop om klima: «Vi møtes i Håpets Katedral», avisinnlegg om Klimahåp og muntlig orientering om Klimapilegrim 2019.
5. Artikkel i Nytt norsk kirkeblad: «Grønn tro gir håp! – Religioner sammen for klodens framtid»
6. Kirkeuka for fred i Palestina og Israel, Rettferdskonferansen og Global uke
7. Opprop fra lederskapet i tros- og livssynssamfunnene i Norge om de norske Syria-barna og deres mødre.
8. KR 49/19: Prop. 130 L (2018–2019). Lov om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven). Kirkerådets vurderinger
9. FNs internasjonale dag for total avskaffelse av atomvåpen
10. Omorganisering av sekretariatet (*mundlig*)
11. Rapport fra solidaritetsbesøk til Sri Lanka (*se nedenfor*)
12. Situasjonen i United Methodist Church og Metodistkirken i Norge (*se nedenfor*)
13. Evaluering – SMM (*mundlig*)
14. Rådsmøte i SKKB 2.-5. sept. 2019 (*mundlig*)
15. Olavsfest (*mundlig*)
16. Arendalsuka (*mundlig*)
17. Misjon på TOL-konferansen (*mundlig*)

MKR-13/19 Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar sakene til orientering.

1. Protokoll fra møte i Kirkerådet 15.-16. mars 2019 og 13.-14. juni 2019
2. Protokoll fra møte i Samisk kirkeråd 6.-7. mars 2019
3. Protokoll fra møte i Katolsk-luthersk samtalegruppe 20. mai 2019
4. Protokoll fra møte i Nådens fellesskap 8. april 2019
5. Referat fra møte i kontaktgruppa mellom Den norske kirke og Buddhistforbundet 21. mars 2019 og 29. mai 2019
6. Protokoll fra Årsmøte i STL 25. februar 2019 , rådsmøte i STL 9. april 2019 og 5. juni 2019
7. Protokoll fra møte i Teologisk nemnd 28. februar-1. mars 2019
8. Protokoll fra møte i KISP 17. juni 2019

MKR-14/19 Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar referatsakene til orientering.

MKR's behandling:

Rådet var positivt til at det lages en veiledning for offisielle Den norske kirke-turer på sentralkirkelig og bispedømme-nivå. Sekretariatet ble bedt om å vurdere muligheten for å supplere teksten med en sjekkliste bakerst, sånn at veiledningen kan bli enda mer nyttig for dem som skal reise. Videre ba rådet om at MKR's egne strategiske kriterier for utvalg av land og kirker bør reflekteres i plan-dokumentet.

MKR-15/19 Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd anbefaler veiledningen «Pastoral- og solidaritetsbesøk – en veiledning» og ber om at den gjøres kjent for relevante aktører i Den norske kirke.
2. MKR ga sin tilslutning til prioriteringene som er gjort i «Plan for besøk fra Den norske kirke 2020-2021», og ber om at det redegjøres innledningsvis i planen for MKR's egne kriterier for utvelgelse av land.

Andreas Henriksen Aarflot erklærte seg inhabil etter kirkeloven § 38 tredje ledd bokstav b) til behandlingen av denne saken.

MKR's behandling:

Rådet diskuterte høringsforslaget, som de mener opplyser saken godt, og kom med en del endringsforslag.

Mellomkirkelig råd ønsker at rådet fortsatt skal forankres i Kirkemøtet, slik det foreslås i alternativ 2. Det innebærer at Kirkemøtet velger både leder og medlemmer. For å sikre en demokratisk forankring i Kirkemøtet, foreslås det å øke antallet medlemmer fra bispedømmene til seks, og at disse velges blant medlemmer av bispedømmerådene. For å styrke fagligheten foreslås det at ledere av faste underutvalg (KISP og TN) blir fullverdige medlemmer av rådet ved å få stemmerett (mot i dag kun tale- og forslagsrett). Rådet ønsker også at misjonsorganisasjonene er representert med ett medlem i rådet. Rådet ønsket også at arbeidet med teologiske og sosialetiske spørsmål tydeliggjøres i mandatet.

MKR-16/19 Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd har følgende innspill til Kirkerådets behandling av saken «Høring – Forslag til regler for Mellomkirkelig råd (KM 2020)»:

I forslaget til ny paragraf 2:

Rådet foreslår ny bokstav b: «arbeider med de teologiske og sosialetiske sakene som Den norske kirke møter i det økumeniske arbeidet». Eksisterende forslag til bokstav b og c blir da nye bokstaver c og d.

Rådet bes om at formuleringene i paragraf 2 gjennomgås for å forbedre språket.

I forslaget til ny paragraf 3:

MKR støtter enstemmig alternativ 2, og de følgende endringsforslagene tar utgangspunkt i alternativ 2.

Til bokstav a foreslår MKR følgende ny ordlyd: «Seks representanter som velges av og blant Kirkemøtets medlemmer.» I forlengelsen av dette ønsker også rådet at «etter forslag fra bispedømmerådene» føyes til i slutten av setningen «Kirkemøtets nominasjonskomité forbereder valget av medlemmene etter bokstav a» lenger nede i paragrafen.

Til bokstav c foreslår MKR følgende tillegg: «samt lederne i de faste underutvalgene.» Som følge av dette foreslås setningen etter punkt d «Ledere i faste underutvalg møter i rådet med tale- og forslagsrett, uten stemmerett», strøket.

Til bokstav d foreslår MKR følgende tillegg: «og misjonsorganisasjonene.» Subsidiært ønsker rådet at representanten fra Sjømannskirken erstattes av en representant fra misjonsorganisasjonene, dersom antallet medlemmer i rådet må reduseres.

I forslaget til ny paragraf 4:

MKR støtter alternativ c som følge av at det enstemmig går inn for alternativ 2 i paragraf 3. Subsidiært støtter MKR alternativ b, dersom alternativ 1 under paragraf 3 får størst oppslutning.

2. Mellomkirkelig råd forlenger perioden for nåværende Teologisk nemnd og Komiteen for internasjonale spørsmål ut 2020. Det foretas eventuelle suppleringsvalg for ett år på rådsmøtet i november 2019.

MKR's behandling:

Rådet ble forelagt KR-sak 54/19 og diskuterte en del momenter om hva en slik sak kan inneholde for Kirkemøtet. Følgende momenter kom fram i samtalen:

1. Se på migrantmenigheter i Norge som del av et større fellesskap i Norge og legge til rette fra Den norske kirkes side for at menighetene kan oppleve seg som del av dette fellesskapet.
2. Vektlegge hvordan man møter utfordringene med barn og barnebarn av innvandrere og deres tilhørighet i det norske samfunn, som skiller seg fra generasjonen som kom til Norge.
3. Fokus på Den norske kirke som luthersk kirke. Det betyr at vi er økumeniske som del av vår egenart.
4. Diap praksis som en måte å bygge relasjoner ut over det praktiske – vennskap og spiritualitet – er viktig.
5. Hvordan bidra til at enkeltkristne kan oppleve seg som ressurs for norske menigheter. Kan vi bidra med kurs om norsk kirkehistorie og innføring i hvordan Den norske kirke og norsk kirkeliv fungerer i praksis – slik at innvandrerkristne kan bli invitert aktivt inn i kirken for å bidra?

MKR-17/19 Vedtak:

Mellomkirkelig råd støtter sakspapirets innretning (KR-sak 54/19) for en kirkemøtesak.

MKR's behandling:

MKR hadde en kort gjennomgang og samtale om saksdokumentet til Kirkerådsmøtet (KR 60/19). Det ble henvist til MKR/AUs behandling av tilsvarende sak i vår.

Rådet henviser ellers til referat fra MKR/AU 28. mai 2019 der denne satsningen ble behandlet. Dette er innspill som tas med videre i saksbehandling i KR i første omgang på møtet nå og senere i budsjettforhandlingene i desember.

MKR-18/19 Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar KR-sak 60/19 «Etablering og videreutvikling av kirkelige dialogsentre» til orientering.

MKR's behandling:

Mellomkirkelig råd drøftet prosessen fram mot valg av delegater til KVs generalforsamling i 2021. Rådet vil foreslå delegater på sitt møte i november, og Kirkerådet gjør vedtak i saken i desember.

Momenter fra samtalen:

- Det må tas høyde for at en av Den norske kirkes delegater trolig vil bli valgt inn i sentralkomiteen, muligens også i eksekutivkomiteen. For å sikre handlingsrom under generalforsamlingen bør minst to delegater være kvalifisert til å påta seg et slikt verv.
- Den norske kirke bør foreslå 1-2 tilleggsdelegater. Vi tror det er stor sannsynlighet for at Den norske kirke får minst en ekstra delegat. En av disse kan være nåværende sentralkomiteemedlem, som også er medlem av Assembly Planning Committee. Vi kan også foreslå en urfolksdelegat.
- Bispemøtet må avklare hvilken biskop som blir delegat. Normalt er det preses, men det kan også være en annen. En kvinnelig biskop bør vurderes.
- Det er mangel på leke menn i økumenisk arbeid, derfor kan en vurdere om en delegat bør tilhøre denne kategorien.

MKR-19/19 Vedtak:

Mellomkirkelig råd ber sekretariatet – i forberedelsen av en sak om valg av delegater til Kirkenes verdensråds generalforsamling i 2021 til MKR's møte i november – merke seg de innspill som kom i møtet.

MKR-20/19 Vedtak:

Mellomkirkelig råd delegerer til MKR/AU å oppnevne et medlem fra Den norske kirke til Nådens fellesskap for perioden 2019-2020.

MKR-21/19 Vedtak:

Mellomkirkelig råd oppnevner Halvor Nordhaug som nytt medlem i Kontaktgruppa med Human-Etisk Forbund for perioden 2019-21.

MKR 22/19   Eventuelle uttalelser

MKR's behandling:

MKR ønsket å henvende seg til norske muslimer etter terrorangrepet i moskeen Al-Noor Islamic Centre i Bærum 10. august 2019, og vedtok uttalelsen «sammen for et varmere samfunn».

MKR-22/19 Vedtak:

Mellomkirkelig råd vedtar uttalelsen «Sammen for et varmere samfunn» og ber om at den oversendes til Islamsk Råd Norge og Muslimske Dialognettverk.

Uttalelsen følger vedlagt protokollen.

Neste møte i MKR: **26.-27. november på Kirkens hus, Oslo.**

Vedlegg: Uttalelsen «Sammen for et varmere samfunn»